

Velja po pošti:

- A celo leto naprej . K 28.—
- za pol leta 13.—
- za četrt 6-50
- za en mesec 2-20
- za Nemčijo celoletno . 29.—
- za ostalo inozemstvo . 35.—

V upravnistvu:

- za celo leto naprej . K 22-40
- za pol leta 11-20
- za četrt 5-60
- za en mesec 1-90

Za pošiljanje na dom 20 v, na mesec. — Posamezne štev. 10 v.

SLOVENE

Inserati:

Enostolpna petstvrsta (72 mm):

- za enkrat po 15 v
- za dvakrat 12 v
- za trikrat 10 v
- za več kot trikrat 9 v

V reklamnih noticah stane enostolpna garmondvrsta 30 vinarjev. Pri večkratnem objavljenju primeren popust.

Izhaja:

vsak dan, izvenredne nedelje in praznike, ob 5. uri popoldne.

Uredništvo je v Kopitarjevih ulicah št. 6/III.
Rokopisi se ne vračajo; nefrankirana pisma se ne sprejemajo. — Uredniškega telefona št. 74.

Političen list za slovenski narod.

Upravištvo je v Kopitarjevih ulicah št. 6.
Sprejema naročila, inserate in reklamacije. — Upraviškega telefona št. 189.

Današnja številka obsega 4 strani.

Na noge zoper pohujševalce!

Zgodilo se je hudodelstvo, da večje ni mogoče. Knezoškofo ljubljanski, mož, kojega bogoljubno in sveto življenje, ki je ena sama žrtev in apostolstvo, je splošno znano, je izdal pouk »Ženinom in nevestam«, namenjen le tem z najblažjim namenom, da zakonske pouči, kako naj žive, da se namen zakona doseže v prid posameznikom in v prid telesnemu in dušnemu zdravju svojih potomcev ter celega naroda!

Ako bi bila torej škofova brošura prišla samo med tiste, ki jim je bila namenjena, bi bila svoj plemenit namen dosegla saj med razumnim in izobraženim delom našega ljudstva, ki je pouka v spolnih zadevah v gotovi meri tudi potrebno. Spolna razbrzdanost, ki je v kvar rodbinam in celim rodovom, se žaljibog tudi pri nas širi in tisti, ki to taji, je ali slep in neumen ali pa hinavsk. Ženini in neveste na primerni stopnji umske izobrazbe in izobrazbe srca, bi bili od knezoškofove knjižice imeli le koristen pouk, le tisti ženini in neveste, ki imajo pamet od naših liberalcev soljeno, bi se bili pohujšali, kajti liberalci se hočejo pohujšati. Če bi pa bili vsi člani našega naroda tako izobraženi kakor so drugod, koder nimajo tako trapastih, neolikanih, sirovih in klafaskih liberalcev, bi se nihče ne pohujšal kakor se tudi pri nas tisti ne bodo, ki resno mislijo in ki jim ne služi vse za draženje domišljije, kakor se to godi pri naši »narodno-napredni« klički.

Kaj se je pa zgodilo? Par ur je bila rdeča knjiga v Ljubljani v knjigotrstvu in sicer z izrečnim naročilom, da se otrokom ne sme prodajati. In kdo jo je prvi kupil, kaj? Liberalci so jo prvi naročili in zakaj? Zato, da so knjižico razmetavali med otroke in dijak, da jih namenoma kvarijo in pridijo! Komaj uro po tem, ko je brošura izšla, je bila v rokah otrok in negodnih deklet, katerim je bila najmanj namenjena! Pokvarjenim pa, ki so bili brošure željni ne zato, ker je bila v najblažjem namenu spisana za one, ki se odločijo za najresnejši in skoro najsvetejši korak v življenju, ampak zato, ker so se hoteli na njej pohujševati in dražiti svoja pokvarjena telesna čutila, tistim so liberalci prodajali brošure po 10 kron! V svojih listih pa so zavijali oči in sklepali roke, vsi so pordečevali in klicali: Oh, kakšno pohujšanje! V isti sapi pa so se za to »pohujšanje« trgali, otrokom pa ga metali zastonj.

In potem? Ko se je videlo, kako so liberalci vso zadevo pekleno zlobno začeli izrabljati, se je knjiga odmaknila iz knjigotrstva, da jo dobo le poklicani in tisti, za katere je bila namenjena.

In glejte, oni, ki so metali na škofa kamne, ki so upili, da je treba toliko »pohujšanje« iz sveta spraviti, so ga zopet v svet spravili, topot pa v pravi, res pohujšljivi obliki. Liberalna tiskarna v Kranju je dala spisati zeleno brošuro. Liberalci so bili do dna sreca potrti, ko se je rdeča brošura iz javnosti odmaknila, bolelo jih je, da jo niso mogli več otrokom in dekletom darovati, grizlo je različne grde nature, da niso imeli več kaj, da bi se mogli topiti v pregrešnih slasteh — zato so sami dali zeleno brošuro natisniti. V tej so izpustili vse, kar je knezoškofo za uvod napisal, vso zvezo strgali in podtaknili lastne opazke, povzete iz njihove umazane in gnjile domišljije. In tudi to brošuro so v prvi vrsti med mladino vrgli. In to vse z zlobnim namenom, da mladino pohujšajo!

Slovensko ljudstvo! Kar so liberalci te dni storili, je brez primera na celim svetu, ta njihova najnovejša zloba presega vse dosedanje. Le brezvestneži so zmogli dati nežni mladini v roke stvari, ki niso zanjo namenjene, le propalice so zmogle na ta način pokvarjevati duše mladoletnih deklic, le umazanci morejo biti tako drzni, da stvari, spisane za zakonce, iztrgajo iz njihove zveze in tako položijo pred deco! Liberalci so mladino po svojih društvi pokvarjali na nečuvnen način, danes pa to delajo še javno na cesti. Zraven tega pa igrajo še farizeji, ki one v Kristusovem času daleč presegajo, hinavsko vlogo »pohujšancev« in stegujejo svoja umazana usta natežaj po svojih listih, češ, kakšno »pohujšanje« za nas in naše otroke! Z usti kriče, z roko pa »pohujšanje« molé svoji deci!

Pošteno slovensko ljudstvo! Take lopovščine ne smemo trpeti! Ali veste, zakaj so se liberalci spravili na našega knezoškofo? Ker jim je presvet, ker jim je prečist in ker ga slovensko ljudstvo tako goreče spoštuje, kakor ga on goreče ljubi in le zanj dela, nanj noč in dan misli in zanj noč in dan moli in trpi. Liberalci pa ne morejo videti svetosti in poštenosti. In tem liberalcem ni prav, da je knezoškofo spisal knjigo, da bi zakonce poučil, kako brez greha, pošteno in zdravo v tem stanu živeti, ker njim je za to, da zakonci žive nepočno, nepošteno in nezdravo! Liberalci namreč dobro vedo, da takrat, ko bi bil slovenski narod ena sama velika mlaka, takrat bi bil liberalen, in zato delajo od nekdaj za to, da bi bilo spolno življenje umazano in razbrzdano, družine razdrte in mladina izkvarjena.

Najnovejšo lopovstvo naših liberalcev kriči po osveti. Naše ljudstvo se bo zbiralo po velikih shodih, na katerih se bo z bakljo posvetilo v gnusno početje liberalne stranke, ki je na tako umazan način zlorabila brošuro, spisano od svetega moža, moža molitve in moža brezmadežnega življenja. Dolgo, predolgo je slovensko ljudstvo gledalo, kako so liberalci mladino pohujševali, zdaj pa je mera čez vrh prikipela. Slovensko ljudstvo bo od zdaj dalje z liberalnimi umazanci še odločnejše in neizprosnejše obračunovalo kakor je dozdaj — liberalci bodo svojo najnovejšo hudobijo plačali, da bodo pomnili za vselej!

Boj hinavcem in pokvarjevalcem mladine!

Iz govora poslanca dekana Lavrenčiča.

Deželni poslanec dekan Ivan Lavrenčič je razvijal na nedeljskem kamniškem shodu te-le misli:

O navedbah na knezoškofo.

Danes dopoldne sta osrečila Kamnik dva deželna poslanca, ki sta svojim liberalnim somišljenikom bridko tožila, da nista mogla v deželnem zboru ničesar storiti. Liberalni shodič je hotel eden izmed njih osoliti s tem, da je strastno in kruto žalil gospoda knezoškofo. Mi vsi poznamo svojega višjega dušnega pastirja. On je svet mož, goreč nepopisno in delaven za svoje ovčice; zanje se žrtvuje in trpi; če bi bilo treba, bi umrl zanje. Kar zadeva čistost, je on angel (Res je!). Sam čist, hoče vzgajati v svoji škofiji čist rod. (Hvala mu!) Zdaj pa so prišli liberalni hinavci, ki se pohujšujejo nad knjižico, namenjeno edino le ženinom in nevestam, spisano z najboljšim in svetim namenom (Tako je!), da bi zabranil med njimi greh, da bi vedeli, kaj je dovoljeno in nedovoljeno, kaj je grešno in negrešno, pa da bi poučil ali pomiril mnogo zakonskih v njihovi vesti. Podli liberalci, vajeni gnojnice in blata, v zlobne namene to zdaj zasakujejo in se farizejsko pohujšujejo, ne pohujšujejo se pa nad svojimi pohujšljivimi shodi, nad svojimi umazanimi listi in nad ravno izšlo grdo brošuro, v kateri so brez zveze povzeli nekatere odlomke ter jo razširjajo med mladino in druge, ki jim škofova knjižica ni bila namenjena. (Sram jih bodi!)

Vedo naj, da škofu s svojimi farizejsko zlobnimi spletkami ne bodo škodovali. (Gotovo ne!) Naše verno ljudstvo ljubi in spoštuje svojega škofa (Gromoviti živio-klici knezoškofo!), ker pozna njegove naj-

boljše in svete namene. (Tako je!) Mi se zgražamo nad hudobnim početjem liberalcev in ogorčeni obsojamo njihovo hinavsko gonjo (Proč z liberalci!) in zaupamo neomejeno svojemu apostolskemu škofu. (Zaupamo! in živio-klicev škofu noče biti konca.)

Nečuvveno.

ARETIRANI SLOVENSKI ŽUPAN.

Celovec, 8. nov. 1909.

Dne 4. novembra prišel je g. župan Pavel Miklavčič iz Blata pri Pliberku po opravkih v Celovec. Zvečer se je hotel peljati domu z vlakom, ki odpelje iz Celovca ob 8. uro. Pristopil je k blagajni in zahteval vozni listek do Pliberka v slovenskem jeziku. Ko je kasirka čula slovensko zahtevo, zaloputnila je šalter. G. Miklavčič je obstal pri blagajni in čakal, da ženska zopet pride. Prišla je, odprla okence in g. Miklavčič je ponovil svojo zahtevo. Uradnica pa mu je odgovorila: »Reden sie deutsch, oder ich gehe den Wachmann holen.« V tem trenutku je bil na mestu že redar, ki se je g. župana lotil: »Reden Sie deutsch, könnens gut deutsch.« Miklavčič redarju ni odgovoril nemško, marveč slovensko, da zahteva le vozni list. Zdal ga je redar z silo odrinil od blagajne. G. župan je zdaj le dejal: »Se bom vozil pa brez lista«. Šel je k izhodu, a portir mu je zabranil stopiti na peron k vlaku. Šel je vun in vstopil pri izhodu, koder se hodi sicer s perona vun, ter stopil v železnični voz, kamor je bil pred njim že vstopil njegov sosed g. Breznik. A za njim priletita dva redarja in ga potegneta iz železničnega voza. Ta dva peljeta g. župana k postajenačelniku, ki tirja od župana, naj plača kazen. G. Miklavčič je odgovoril, da ne vé razloga, zakaj bi plačeval kazen, ko se ni smel voziti? Postajenačelnik je zdaj nad njim zavpil: »In den Kotter (zapor) mit ihm!« Redar je šel zdaj vprašal g. župana po imenu. Zapisal si je ime — potem pa je dejal: »Sie haben mich angelogen« in ga je vklepil! G. župan je zahteval, da se ga izpusti, ker pojde prostovoljno z redarjema, a zastonj! Tirali so ga med cestno drhaljo na rotoč, češ: »Das ist ein Werkzeug der Pfaffen«.

Pritirala sta ga zvezanega na magistrat, kjer so mu zdaj preobrnilli vse žepe. Našli so le orožni list, in zdaj je menda komisar sam izprevidel, da je nevarno še dalje postopati proti ti osebi. »Marsch hinaus« mu je dejal.

Župan je moral polnoči na kolodvor, da se pelje domu. Po postrežčeku si je dal

LISTEK.

V pastil.
Paul Bourget. — A. Kalan.
(Dalje.)

»Šestnajstkrat po vrsti sem stavil včera,« dejal mi je, ne da bi se čudil, da sem se mu pridružil in ne da bi kaj novic hotel vedeti o očetu. »Pomislite, šestnajstkrat danes. Pri dveh igrah sem ob trideset tisoč frankov.«

»Trideset tisoč frankov ste zaigrali?«

»Kliknem.«

»Dvajset tisoč, je popravil, »toda moral sem igrati. Nikdo ni še izgubil devetnajstkrat za povrstjo nikdar še, nikdar... Deset tisoč frankov včera, deset tisoč danes sedaj. Rekel sem vam, da sem izgubil trideset tisoč, ker sem moral v nadi da jih dobim nazaj, za teh deset tisoč frankov, ki sem jih izposodi, podpisati menico za dvajset tisoč frankov... Ah, denar v Nicji je drag...«

»Torej sto od sto,« rečem, »no, lepa reč!«

»In zato sem moral Darsy-ja še lepo prositi, ker na to kanaljo sem se moral obrniti... In ta vam je sedaj na lovu za drugimi žrtvami. On ima dober nos za igralca in kar preži na svoj plen. Ali veste,

da je začel to svojo nesramno špekulacijo pred dvema letoma z glavnicno stotisoč frankov in je sedaj štirikratni milijonar? On prav priprosto proračunava. On daje na podpis samo takim kakor sem jaz, o katerih je prepričan, da plačajo. Pri drugih pa zahteva porošstva. Ženskam na priliko posoja samo, ako mu zastavijo kake dragocenosti, pri katerih se on dobro spozna. Naložen ima svoj denar v veliki palači v ulici de la Paix. Vsakdo ve, kaj je s tem človekom, a vsi se delajo, kakor da bi ne vedeli, da je le nizkoten oderuh. Še le jaz, prvi... Ah, če prebolim kedar to bolezen za karte, tedaj vam zagotovim, da mu nagodem tako, da jo nikdar ne pozabi. Med tem pa bo treba v Pariz da si oskrbim in častno rešim svoj podpis. V enem letu, v štirih obrokih moram poravnati svoj dolg. Vi me vsaj ne bote izdali pri mojem očetu? Zagotavljam vas, da se ne bom več vmešaval v take reči; sedaj vem, kaj je igra... Toda šestnajstkrat pasti včera, devetnajstkrat danes... no tega še nikdo ni nikdar videl... Če bi ne vedel, da ima Boyard, ki je zakladnik banko pri igri, milijon rubljev rente, mislil bi na sleparijo (portie)... Zbogom! Jaz se odpeljem še to noč. Gospod Darsy bi zahteval dvesto od sto, če bi ga zopet prosil za kak prednjem... Tukaj jaz nisem več mogoč to leto; hiteti moram domov in zato porabim prvi brzovlak...«

»Tri dni po tem razgovoru, pri katerem ste se prepričali da sta si igra in mladost v vednem nasprotju, bil sem zopet ob isti uri v isti dvorani. Darsy je bil še vedno tukaj in je še zmiraj igral. Sedaj sem se le prav spoznal njegove temne oči, ki so švigale kakor blisk naokrog. Boyard — kakor je rekel moj mladi prijatelj — je še vedno vodil banko. Sedaj je izgubil, kakor se je obrnil. Jutri, morda že čez eno uro bo moral tudi on pomoči iskati pri neizposnem posojevalcu. On bi pa vzel na posodo pod istimi obetnimi kakor ta nemumni škorec René in sicer ne deset tisoč, ampak 100 morda 200.000. In jaz sem po zrešnemu Darsy-ju bral na obrazu, kakor da bi bil že gotov, da v kratkem napravi to izvrstno kupčijo. Obenem pa se je še udeleževal igre seveda — značilno — z najmanjšimi zneski, ker je videl, da imajo igralci smolo. Tako živo sem se zanimal za ta za naše razmere pomenljiv prizor, da sem se ta večer pridružil tovarišu slikarju Leonu Bordinu. Morda vam je znano, da se kot protretist posebno razume na karikature. Opozoril sem ga na odelu z namenom, da bi se zmaščeval nad tem zopernim človekom zaradi René-ja in drugih njegovih žrtev. Hotel sem pripraviti slikarja do tega, da naslika ong grde skrite poteze, ki se kažejo na njegovem obrazu.

»Saj so mi že pripovedovali o tem

Darsy-ju pa nisem mogel prav verjeti. Torej je le res? Sicer pa kadar se ne pazi, glejte, sedaj, kakšna je ta glava! Kake čeljusti! Kakšne oči!...«

Potem pa se je za par hipov zamislil ine strmel vanj nepremakljivo, kakor da v duhu slika tega plemenitega človeka. Naenkrat pa mi reče:

»Ti si mi pravil, da on rad posojuje na dragocenosti. Srbi me, da bi mu eno zagodel, kakor sem jo čital v zanimivih spominih, ki jih je napisal M. d' Estournel. Ti jih morda ne poznaš. To je zgodovina o neki slepariji v Rimu in ko sem jo bral, žal mi je bilo skoro, da sem pošten človek, tako lepo bi bilo človeka speljati na led... Toda sedaj je prilika ali pa nikoli. Poslušaj! Ne! Jaz ti tega ne bom pripovedoval, oskrbeti ti hočem iznenadenje. Samo obljubi mi predvsem, da me o tem nič ne izprašuješ in potem da mi pomagaš! Pa bodi čisto miren, s tem se ne obvežeš za kdovekaj in jaz ti pa obljubim, da v kratkem, koncem tedna, morda še poprej, če se mi posreči, dobi ta dobri René brez plačila nazaj menico za deset tisoč frankov, za katero ga je ta nesramnež prisilil, da jo je podpisal za obresti. Deset tisoč frankov mu je Darsy izplačal, te mu je dolžan in te naj mu tudi plača. Da, pokažem mu, kaj se to pravi: jemati obresti sto od sto. Toda opozorim te, da mu napravim precej resno šalo.

kupiti vozni list in gre v čakalnico. A že pride za njim vratar in ga pozove, da gre z njim. Pelje ga k postajenačelniku, ki je od njega zopet zahteval, da plača 6 kron kazni.

G. župan je vložil tožbo zoper državno železnico.

Tako daleč so torej stvari dozorele pri nas na Koroškem. Na nemškonoarodnem shodu je pred par tedni župan Metnic izjavil, da bo dal vsakogar aretovati, ki zahteva na celovškem kolodvoru vozni list v slovenskem jeziku. Smatrali smo stvar za šalo. A pod sedanjo vlado nemški furor menda dela, kar se mu ljubi! Ta dogodek zopet prežalostno osvetljuje našo enakopravnost. Celovec z okolico je večinoma slovenski volilni okraj, pri deželno-zborski volitvi dobil je g. Grafenauer več glasov, kakor Metnic, ki je šele s pomočjo socialnih demokratov zmagal. In v takem okraju se drznejo aretirati človeka, ki pri blagajni c. kr. državne železnice na glavnem kolodvoru v Celovcu zahteva vozni list v slovenskem jeziku. Upamo, da se bodo tukaj zavzeli vsi slovenski poslanci in da se potem osigura Slovincem na Koroškem vsaj osebna varnost pred uradi in pred policijo!

O položaju.

V svojem nedeljskem govoru ob slavnostnem zborovanju »Concordie« je ministrski predsednik Bienerth med drugim izjavil tudi, da obstajajo v Avstriji velike težave, da še ni izpregovorjena rešilna beseda, a se bo našla, ker se mora dobiti! Sicer Bienerth ni povedal, da je teh težav precej povzročil sam, ker je preziral Čeh in Jugoslovane in tako zavozljal sam položaj ne v srečo države.

Mladočeški poslanec Čelakovsky je izjavil, da je »Slovanska Unija« morala protestirati proti nameri Nemcev da postane sedanjí zistem trajen. Potrebno je za zbornično delomožnost vsaj prehodno ministrstvo, s katerim bo mogoče »Slovanski Uniji«, da se pogaja. Tudi ostalo češko časopisje piše v tem smislu.

Oglasil se je in razmotrival položaj pa branil Bienertha, Schreinerja in Hochenburgerja Wolf in povedal, da morebitne koalicije ne dopusti in zahteval, naj v proračunu črtajo vse, kar se tiče Čehov in Slovencev.

Z Dunaja poročajo nemški viri, da sodijo Nemci zelo pesimistično o položaju, da si danes Glabinski prične pogajati z Nemci, ki se upirajo izpremembi Bienerthovega sistema kakor tudi delomožnosti češkega deželnega zbora. Pišejo, da pride § 14., ki bi ga Nemci radi imeli, ker se boje privoliti višje davke.

Tudi na Ogrskem se širi razdor v neodvisni stranki, ki se je, kakor smo poročali včeraj v brzojavkah, pokazal v nedeljo javno. Proti Košutovi volji in kljub njegovemu protestu je sklical zbornični predsednik Justh za petek sejo ogrskega drž. zbora.

Dr. Wekerle se mudi na Dunaju. Sodijo, da bo sedanji ogrski ministrski predsednik še dolgo vladal. Vlada ni voljen dati Mažarom koncesije glede na armado in banko.

Na Balkanu tudi ni miru in razsajajo čete. Poročajo, da se je vršil pri Gradeču boj med turškimi vojaki in neko turško četo.

»Resno! S takim lopovom? ... Torej le prični in računaj name. Jaz ti zagotovem, da te ne bom ničesar izpraševal in da ti bom pomagal kolikor bom le mogel. Ali si zadovoljen?«

»In da me ne boš dolgočasil s kako moralo? ...« je nadaljeval.

»In da te ne bom nadlegoval z nikako moralo,« odgovorim mu z nasmehom.

Z Bordinom sva se tikala. Seznanila sva se pri igri in znano vam je, kako se je rad jezil. Imel pa je v svojih žilah nekaj poljske krvi. Njegova stara mati je bila komtesa Gorka. Odtod je najbrže podedoval, da se je znal tako umetno zakrivati. Govoril mi je o šali. Pričakoval sem zato, da bom priča kakj posebno zapleteni šali, pri kateri se bo ta vajenec pokazal kot dovršen umetnik. Motila me je samo beseda sleparija in pa ta njegova sila, s katero mi je že naprej prepovedoval, da mu ne smem ničesar očitati. Zato sem bil še bolj radoveden. Obljubil sem mu, da njega ne bom nič izpraševal, obljubil mu pa nisem, da bi tega ne smel sam uganiti. Kakor hitro sva se ločila, sem zato takoj stopil v več knjigaren povprašat, če imajo knjigo o spominih d' Estournelovih, odkoder je hotel porabiti neko epizodo. Toda knjige nisem nikjer dobil. Zato nisem ničesar vedel o namenih svojega tovariša, dokler ga nisem drugi dan dobil pri kosilu.

(Dalje.)

Dnevne novice.

+ Naše ljudstvo govori! Gospod Valentin Benkovič, predsednik včeraj krasno uspelega shoda S. L. S., je v imenu zborovalcev poslal presvitemu knezoškofu ljubljanskemu pismo, kakor sledi: »Presviti! gospod knezoškof! Danes je bil v »Kamniškem domu« občni zbor Kmečke zveze in javni shod S. L. S., na katerem sta oba poslanc g. dr. Krek in dekan Lavrenčič ožigosala hinavsko gonjo liberalcev zoper Vas, Presviti!, in ljudem razjasnila namene Vaše brošure. Zborovalci, katerih je bila prostrana dvorana »Kamniškega doma« natlačeno polna, so z velikim navdušenjem za Vas spremljali njihova izvajanja. Koncem se je sprejela z velikim navdušenjem sledeča resolucija: Zborovalci protestiramo ogorčeni proti hinavsko umetni gonji proti knezoškofu in mu izrekamo popolno in neomajeno udanost. — V Kamniku, dne 7. novembra 1909. — Z odličnim spoštovanjem Valentin Benkovič m. p., predsednik shoda«

+ Niso v zvezi! Dobro smo vedeli, da bo deviški »Slovenski Narod« odvrčal od liberalcev krivdo za zeleno brošuro, ki je prva pornografična knjiga na Slovenskem. Seveda ni prijetno na eni strani kričati zoper knezoškofa in očitati mu »pohujšanje«, na drugi pa izdati v resnici pohujšljivo umazano, ker je iz tega namena spisana in na koji stoji, kakor na onih, ki se v Budimpešti tiskajo: »Samo za odrasle!«, podčrtano in s klikajem. S to stvarjo narodno-napredna stranka kot taka ni v nobeni zvezi, se izgovarja »Narod«. Niti telčki na gmajni se ne bodo dali od tega prepričati. Seveda liberalna tiskarna v Kranju ni vprašala, predno je knjigo izdala, za mnenje izvrševalnega odbora narodno-napredne stranke, kakor bi tudi mi ne vprašali stranke kot take, če bi n. pr. o spolnovzgojem vprašanju hoteli izdati ali znanstveno ali ljudskoizobraževalno knjigo. To tudi v delokrog stranke ne spada. Pač pa je zelena brošura iz Kranja v pretesni, nujni in bistveni zvezi s slovenskim liberalizmom kot takim, namreč umazan in ljudstvo pokvarjevalnim! Zelena brošura je pisana v duhu in po namenih liberalne stranke, kakor so liberalci tudi v tem duhu in po teh namenih rdečo brošuro nalašč za otroke, katerim ni bila namenjena, kupovali, jo dijakom in dekletom podarjevali, gotove vrste odraslim pa prodajali po 10 kron. V duhu in po namenih liberalne stranke je tudi hinavščina, s katero se po svojih listih nad »pohujšanjem« zgražajo, sami ga pa v resnici delajo, so ga delali in ga bodo, ako ne bo prej slovensko ljudstvo z železno pestjo poseglo vmes in enkrat za vselej storilo konec stranki, kateri je umazanost sredstvo, cilj in program.

+ Bratom Hrvatom. Poročilo »Slov. Naroda« o ilirski akademiji v Mestnem domu je v marsikakem oziru zanimivo. Iz govora prof. dr. Ilesiča je zamolčal ravno ona mesta, ki so med občinstvom zbudila živahno mestoma naravnost navdušeno odobravanje. Gospod predavatelj je, vsaj tako se je videlo iz njegovega govora, podelal posebno važnost na to, da bi z ozir na kulturni in politični razvoj v Gajevi dobi, pokazal, na kak način treba nadaljevati delo za ilirski ideal. In ne motimo se, ako trdimo, da je ravno v tem delu govora ležalo težišče govornikovih izvajanj in da je ravno radi te smeri govora občinstvo s posebno živim zanimanjem sledilo odličnemu predavatelju. Poročevalec »Slov. Naroda« pa je ravno mesta, ki so bila najživahnejše aplavdirana, ali namenoma prezrl, ali pa je bil tako malo inteligenten, da ne zna ločiti važno od nevažnega. Menimo, da je prvo res, kar bo vsakemu jasno iz sledečega. Govoreč, kako je treba skrbno plesti vezi med slovenskim in hrvaškim narodom, je gospod profesor Ilesič, govoril med drugim tudi sledeče: »Kdor želi zblizanja med Slovenci in Hrvati, ne more in ne sme prezreti, da so se med nami in Hrvati kulturna nazariranja diferencirala. Zato bo vsak skušal iskati zveze s sorodnimi elementi. Razlike v kulturi, nazaranju ne smejo biti vzrok, da bi napadali delo drugih kulturnih struj za ideal ilirski. Tekmujmo v zidanju ne pa v podiranju!« Burno odobravanje, ki je zagrmelo po dvorani, je bilo priča, da so te besede, ki so prišle iz srca, našle tudi pot v srca občinstva. »Slovenski Narod« pa je zapekla vest, da je dobil ob tako svečani priliki tako lekcijo ne v Unionovj dvorani ampak — v Mestnem domu. Vsem je še v spominu zadnja naravnost gnjusna gonja proti Stjepanu Radiću, tistemu hrvaškemu politiku, ki morebiti izmed hrvaških voditeljev najodkriteje ljubi Slovence in ki z vso silo dela na to, da se združitev Slovencev in Hrvatov izvrši v okviru habsburške monarhije. »Slov. Narod« je pa padel po Stjepanu Radiću, le radi tega, ker je ta spoznal, da je bodočnost Slovencev in Hrvatov mogoča le, ako se slovenski in hrvaški kmet medsebojno spoznata in, ko pride čas, tudi pod skupnim praporom združita v obrambo skupnih interesov.

»Slovenskemu Narodu« bo ostalo vekomaj sramotno zapisano na čelu, da je ta list, ki hoče biti prvi slovenski dnevnik, porabil vso silo na to, da bi prvi poskus približanja ene slov. in ene hrvaške pol. stranke, ubil. Hvala Bogu, ni se mu posrečilo! A ta sramota »Slovenskemu Narodu« ostane. Zato je »Slovenski Narod« ob zgoraj navedenih besedah prof. Ilesiča, ki jih je občinstvo akamiralo, zbolela vest. Reče si ni vedel drugače pomagati, kot da je ves ta »neljubi« dogodek zamolčal. Zato smo mi to še enkrat omenili in veselilo nas bo ako hrvaški listi, ki gotovo vsi brez izjeme žele, da se ideal ilirski oživlja, ne pa podira, ta dogodek upoštevajo. Še bolj pa naj upoštevajo zlate besede prof. Ilesiča, ki so bile tudi hrvaški javnosti namenjene.

+ Pripravljalni odbor obrtnikov za volitve v obrtno sodišče se obrača na vse cenjene gg. obrtnike in pomočnike, kakor tudi tovarniške delavce, da vsi enoglasno volijo kand.date, katere je postavil skupni pripravljavni odbor za volitve v obrtno sodišče. Kandidate priobčujemo v današnjem »Slovincu«.

+ Sestanek odborikov in voditeljev izobraževalnih društev se vrši v sredo, 17. t. m. iz cele deže v Ljubljani.

+ Izobraževalna društva, ki še niso vrnila S. K. S. Z. vprašalnih pol, se vljudno prosijo, da čim preje to store, da ne bo glede izdaje koledarčka nepotrebnih zamud. Če katero društvo morda ni pre elo vprašalne pole, naj to naznanj z obratno pošto, da se mu pošlje.

+ Osebnosti. Imenoval je deželni predsednik Schwarz c. kr. okrajnega tajnika Frana Juvanca za oficijala pri deželni vladi in vladnega kancelista Frana Žičkarja za c. kr. okrajnega tajnika. Imenovana sta tudi orožniški stražmojster Anton Šega in narednik domobranskega pešpolka št. 27 Franc Slana za vladna kancelista na Kranjskem.

+ Pozor slovenski gostilničarji na Kranjskem! Dne 11. t. m. se vrši v Lescah na poziv koroških gostilničarjev Kajžerja in Krančiča ter po prizadevanju pivovar narja Cimermana sestanek, na katerem se ima ustanoviti pivovarniška zadruga koroških in kranjskih gostilničarjev, katere bi kupila potem Leško pivovarno. Dasi povdarjajo Korošci venomer, da so le gostilničarji in nič družega in da se hočejo kot taki s kranjskimi kolegi najpeše razumeti, so vendar že pri setavi pravil skriili v ovoj svoje nemško kopito. V pravilih se namreč zahteva sedež ravnatelstva v Celovcu, tožljivost v Gradcu itd., torej samo denar bi bil dober slovenski, za govoriti pa nima Slovenec nič in če ima tožbo zaradi par kronic, moraš potovati v Gradec. Opozarjamo cenjene tovariše gostilničarje na Gorenjskem, naj pravi čas obrnejo hrbet takim nemško - nacionalnim zahrbtnostim. Sicer pa ta tovarna itak ni za kako večjo podjetnost, tudi če bi se še enkrat tako razširila, bi zadostovala komaj Koroščem. Ker se je ustanovil v Ljubljani ožji odbor z nalogo ogledati si nekaj pivovaren, ki bi bile urejene tako, da se da napraviti iz njih večje podjetje, in se bo za nakup istega ustanovila zadruga za celo Kranjsko, bi bilo tovarišem na Gorenjskem svetovati, da s pristopom h kakemu drugemu takemu podjetju počakajo, da se naše denarne moči ne bodo na ta način cepile.

+ Grozen umor v vlakcu med Zidanim mostom in Zagrebom. Iz Zagreba poročajo: V nedeljo popoldne se je vozilo domov 30 makedonskih izselencev z vlakom, ki vozi iz Zidanega mostu v Zagreb. V Zaprežicah pri Zagrebu je nekdo izmed njih nenadoma znorel, potegnil iz žepa revolver ter oddal šest strelav na svoje tovariše. Eden je bil takoj mrtev, drugega pa so pripeljali težko ranjenega v zagrebško bolnico, a brčkone ne bo okreval. Z druge strani pa se poroča, da je morilec izvršil svoje dejanje vsled ljubosumnosti. Napadalec, po imenu Stojan Blažo, so izročili tukajšnjemu sodišču.

+ Avstrijski aeroplan. Na Dunaju se je ustanovilo društvo »Austria«, obstoječe iz oficirjev in žurnalistov, ki hočejo ustanoviti konsorcij za proizvajanje čisto novega tipa aeroplanov. V Gradcu so ustanovili podružnico in leta 1910. v januarju mislijo dokončati svoj prvi aeroplan čisto avstrijskega pokolenja.

+ Pouk v zdravilstvu na goriškem ženskem učiteljsku. Že od leta 1900 je deloval šolski svetnik in ravnatelj ženskega učiteljskega prof. Štefan Križnič na to, da bi se uvedel na ženskem učiteljsku pouk o šolski higijeni po posebnem v to določenem zdravniku. Končno so dosegla prizadevanja zaslužnega ravnatelja popoln uspeh, tako da je smatrati pouk zagotovljenim. V slovenskem oddelku bode poučeval dr. Ernest Dereani, v laškem oddelku pa zdravnik dr. Viktor Pavla.

+ Po poroki ponesrečil. Iz Yale v ameriški državi Kansas se poroča: 11. oktobra se je poročil v Yale naš rojak Martin Kranjc z gospico Frančiško Ulc. A mlado ženo je zadela velika nesreča takoj po poroki. Drugi dan je namreč šel njen mož na delo v premogov rov, kjer je bil zaži-

galec min. Pač ni nikdo pričakoval, da bo moral še ta dan zapustiti svet. V rovu ga je ubilo. Raniki zapušča tukaj še-le poročeno ženo, dva brata in eno sestro, v star domovini pa mater. Doma je bil iz Močvirja pri Bučki na Dolenjskem in star 24 let.

+ Zdravilišni salon v Gradežu. Iz Gradeža poročajo, da sta uprava kopališča in zdravilišni odbor v Gradežu sklenila, da se zgradi velik zdravilišni salon. Zgradba bi se postavila po načrtih dunajskega arhitekta Branka. Stala bi na prostoru med hotelom »Fortier« in vilo »Salvore«. Doslej to kopališče ni imelo podobne zgradbe in zgodilo se je, da so kopališčni gostje iskali zavetišča ob slabem vremenu v cerkvi.

+ Poročil se je v Gorici g. Ivo Janovsky z gdnjo Malko Repič.

+ Novi finančni ravnatelj v Trstu. Za finančnega ravnatelja v Trstu je imenovan dosedanjí podravnatelj baron Kober. Dosedanjí ravnatelj, Rottini, je še namreč v pokoj.

+ Vslod opeklin umrla. V nedeljo je šla petletna Cecilija Mravlje, posestnikova hči iz Brezovice, s svojo desetletno sestro in osemletnim bratom na pašo, kjer so zakurili ogenj. Cecilija Mravlje je prišla preblizu ognja in si užgala obleko. Dobila je take opekline, da so jo pripeljali v ljubljansko deželno bolnico, kjer je pa še v nedeljo ponoči umrla.

+ Pogreša se že dalj časa 38-letna učit. soproga Zora Petranovič iz Varaždina. Videli so jo pred kratkim v Gradcu. Je velike, vitke postave ter črno oblečena.

+ Umrl je v Trstu g. Vinko Ferluga star 38 let.

+ Blieriot v Opatiji. Iz Opatije poročajo: Blieriot se je zavezal s pogodbanimi da bo poletel iz Opatije preko Jadranskega morja. Poleti se bodo vršili v januarju a natančno še ni določeno, katere dni.

+ Accurti povišan. Vladina osješka »Drau« poroča, da bo višji državni pravnik v Zagrebu, Vancaš, v kratkem umirovljen, na njegovo mesto pa bo imenovan — Accurti.

+ Dela za most čez Dravo pri Osje. ku je oddalo ogrsko trgovsko ministrstvo za 335.917 K mažarski tvrdki »Danubius« in prezrlo ponudbo domače hrvaške tvrdke Dragotina Redliča, ki je bila za celih 150.000 K cenejša.

+ Prvi sneg v Sarajevu je padel 6 tega meseca.

+ Liberalni poizkusi. Nemški list priobčuje naslednje naznanilo: Zborovanje zaupnikov slovenskih liberalnih strank se vrši 21. t. m. v Ljubljani, da se posvetujejo o ustanovitvi vseslovenske (?) liberalne stranke. Ustanovno zborovanje vseslovenske liberalne stranke se bo vršilo v mesecu decembru, in se ga bodo baje udeležili zastopniki vseh avstrijskih jugoslovanskih liberalnih strank. — To »delajo« liberalci, da bi s tem potrdili, da so opičje narave. Druga pomena to capljanje za nami nima.

Koroške novice.

k Evropski škandal lahko imenujemo najnovejšo krivico, ki jo je storil koroški c. kr. deželni šolski svet koroškimi Slovincem. Naše šolske oblasti se tako rade izgovarjajo, da nimajo na razpolago slovenskih učiteljev. Letos je dokončalo učiteljske več slovenskih učiteljev. A kaj je storil deželni nadzornik B e n d a? Vse druge učitelje je nastavljal že poprej, samo s slovenskimi je čakal do zadnjega tedna. In kam jih je nastavil? Vsi novi slovenski učitelji brez izjeme so prišli v popolnoma nemške kraje. Imena teh učiteljev progancev v koroško Sibirijo so: Andrej Gabruč, Luka Vitnik, Fr. Vedenik in Ad. Sokol; Blaž Lakata je bil že v počitnicah nastavljen v Bistrici na Zili; ni zakrivil ničesar, in sedaj je moral tudi ta na nemško. Največji škandal je pa, da je bila predstavljena v nemški kraj slovenska učiteljica Mara Mikulušova. To se je torej zgodilo pod Bienerthovo vlado! In med Slovinci so še ljudje, ki branijo tako krivično vlado! Ali ni to zaslepljenost? Hinavski Nemci, recite še enkrat, da nimate na razpolago slovenskih moči! Ali se mora pri vas zares vse doseči šele z robatostjo? Prav je imel naš vrli Grafenauer, ko je imenoval Koroško »turški pašalik v avstrijski Turčiji«! Slovenski poslanci, niti knofa ne privoščite taki vladi! Dostaviti še moramo, da so na popočinoma slovenska mesta nastavili najhujše nemške in nemškutarke zagrizene, ki opvečini znajo le slovenski spakedrani koroški dialekt, da zamorejo opravljati svo e satansko delo med slovenskim ljudstvom.

k Ravnopravnost slovenščine in c. kr. državne železnice. — Naš somišljenik nam poroča: Na celovškem kolodvoru se uradno osobje naravnost upira sankcioniranemu zakonu iz leta 1867., glasom katerega so vsi jeziki v državi ravnopravni. O mnogih slučajih ste že poročali, da neka stari kava punca na glavnem kolodvoru v Celovcu dosledno tepta zakonite pravice slovenskega jezika. Bilo je preteklo nede-

ljo, ko sem hotel kupiti ondi vožni listek do Ljubljane in ga zahteval seveda v slovenskem jeziku. — No tista punca pri blagajni vstane in se mi porogljivo in izživajoče smeji v obraz. — Vljudo ponovim zahtevo v slovenščini. Zopet tisti zasmejujoči pogled. Če bi imel polževo kri, bi bil morda molčal, tako pa sem moral mirno sicer, toda odločno protestirati proti takemu nečuvvenemu nastopu. Ne da bi se babnica opravičila — dasi vem da razume slovenski — se je kot uradna oseba držila, celo zasmejavati me! Na moj protest pa sta že pridrivila vratar in policaj, ki pa se je popolnoma brez potrebe vmešal, ker zato ni imel absolutno nikakega povoda. Pojasnil sem obema stališče in se tudi legitimiral. Tako ima sedaj drž. železnica priliko, zadevo dognati, ki bi jo bil morda že jaz na licu mesta, če bi se mi ne mudilo domov. Vožni listek mi je kupil prijatelj. Pribeim: nastop dotične blagajničarke je uradni škandal in skrbel bom posebej še, da bodo o tem poučeni tudi naši poslanci v državnem zboru.

k Porečeh protiliberalne. V Porečah ob Vrbskem jezeru so pri občinskih volitvah zmagali v drugem in prvem razredu krščanski socialci.

VESTNIK DRUŽBE SV. RAFAELA.

(Dopis iz Amerike.)

Slovenske šolske sestre v Ameriki. Dne 6. oktobra so dospele sem v New-York štiri slovenske šolske sestre iz Maribora na parniku »President Grant« po Hamburg-Amerika črti. Bile so to s. Bonaventura, kot prednica, s. Avrelija, s. Klotilda in s. Pulherija. Odšle so v Kansas City, Kans., kjer bodo prevzele vodstvo slovensko-hrvaške šole. Kakor znano, tam jako uspešno delujeta rojaka č. g. J. Kompare, kot slovenski, in č. g. M. Krm-potič kot hrvaški župnik. Pri prihodu parnika jih je pozdravil zastopnik slov. družbe sv. Rafaela in vse potrebno zanje poskrbel. — Sirote so se pa — ne vem po čigavem nasvetu — vozile v III. razredu, torej v medkrovju; in so med potjo gotovo silno veliko zopernega in hudega prestale. Kot redovnice se voziti v medkrovju, to ni malenkost! Nam so se sirote zelo smilile. Ker so imele plačano do Kansas City, bi morale iti tudi takoj zopet na vlak in se voziti z navadnim izseljenškim vlakom naprej. Šele po posredovanju Rafaelove družbe se jim je dovolilo ostati en dan v New-Yorku, da so se odpočile od burne morske vožnje. Ko bi ne bile plačale že doma vožnje, dobile bi tu poleg vseh drugih udobnosti tudi še polovično vožnjo, s čemur bi si bile najmanj 70 dolarjev (300 kron) prihranile, ker vse ameriške železnice dovoljujejo katoliškim sestram polovično vožnjo. Po Nemškem so se vozile v četrtem razredu (v navadnih živinskih vozovih), dokler niso doplačale za III. razred. — Tu je zopet slučaj, ki jasno spričuje potrebo Rafaelove družbe. Kako lepo bi bilo vse poskrbljeno in urejeno za uboge sestre, ko bi se bila preje za svet vprašala Rafaelova družba in se ji to naznanilo pravočasno. V New-Yorku smo jih nastanili v Leonišču (Leo House), kjer so jih ondotne č.č. sestre pristrčno pozdravile in pogostile.

Temu dopisu ameriške Rafaelove družbe pristavljamo, da so dotične štiri sestre dobile priporočilne liste in tudi znake družbe sv. Rafaela, da pa se niso zglasile osebno v Ljubljani. — Glede ugodnosti, ki se dosežejo v Ameriki, svetujemo, naj se obrne za nasvet na družbo v Ameriki, 135 E 2nd Str. New-York N. Y. — Iz Amerike se nam še dalje poroča: Razmere naseljenstva se počasi urejujejo in čistijo. Upamo, da bodo kmalu dvakrat toliko napredovali, kot smo dosedaj. Sedaj je zopet vse normalno in se vrši vse redno. Avstrijski dom je odprt in vse gre po redu. — Družba sv. Rafaela.

Ljubljanske novice.

Ij Javno predavanje. Opozarjamo na današnje javno predavanje g. dr. Jeršeta, ki se prične v S. K. S. Z. točno ob pol 8. uri zvečer.

Ij Predavanje »Leonove družbe«. Opozarjamo na predavanje »L. D.«, ki se bode vršilo jutri ob 6. uri zvečer v knjižnični dvorani »Katoliške Tiskarne«. Predaval bode prof. A. Robida o slovenski dramatik in vzrokih, zakaj ne more napredovati.

Ij Katoliško slovensko izobraževalno društvo na Selu priredi v četrtek, dne 11. novembra javno predavanje v prostorih pri Kebru. Predava g. dr. Josip Jerše.

Ij V poročilu o banketu na čast »Kola« je tiskarski škrat izpustil tri vrste o dr. Trillerjevem govoru ter je tako napravil nekoliko nejasnosti. Dr. Triller je govoril v imenu mesta, dr. Pegan v imenu dežele, kar je bilo iz nadaljnjih vrst jasno.

Ij V deželni porodnišnici so nedavno nekemu otroku zlomili vrat ter je otrok

vsled takega ravnanja sevé umrl. Vršil se radi tega preiskava pri sodišču. Bil bi že skrajni čas, da se v deželni porodnišnici napravi red!

Ij Nevaren tat. Pred nekaj dnevi je bilo iz župnišča v Radomljah, okraj Kamnik, ukradenega 230 kron denarja. Sumljiv tatvine je ondi bivajoči Jakob Krt, že mnogokrat zaradi hudodelstva tatvine predkaznovan, in sicer vsled tega, ker je nenadoma neznano kam izginil. Krt je okoli 60 let star, je srednje postave in se pri hoji zelo naprej drži. Letošnje leto je bil pred tukajšnjim porotnim sodiščem meseca marca zaradi suma hudodelstva tatvine oproščen, njegova žena Marijana pa je bila obsojena na 18-mesečno ječo.

Ij Pritožba. Piše se nam: Že različni posestniki, ki imajo njive in travnike ob Golovcu, so prosili vojaško štac. poveljstvo, naj odredi, da vojaki ne bodo tako brezobzirno hodili ter kvarili z letanjem semtertja njih posest, a zaman. Ker se to ravno sedaj pogosto dogaja in manjši ali večji vojaški oddelki s streljanjem dražijo pse, katere imajo drugi gospodarji in jaz v varstvu, na tak način, da človeku ni moč poslušati tega vrišča in cviljenja, protestujem odločno proti temu ter prosim štacijsko poveljstvo, da blagovoli odrediti, da naj si ti oddelki poiščejo prostor za vežbanja na Golovcu v gozdu, kjer nikogar ne bodo motili. — Avguštin Wester, c. kr. gimnazijski profesor v pokoju.

Ij Dober tek. V nedeljo ponoči je na Dolenjski cesti v Kramarjevi gostilni med tem, ko je šla gospodinja v klet, ukradel neznan tat iz kuhinje polno ponvo goljaža, vrednega 8 kron. O tatu ni nobenega sledu.

Ij Nesreča. Včeraj je posestniku Gregorju Arkotu iz Sodražice, ko je peljal težko naložen voz in padel, šlo kolo črez levo nogo in mu jo zlomilo. Prepeljali so ga z rešilnim vozom v deželno bolnico.

Ij Našel je krojaški mojster g. Josip Kastelic denarnico s vsoto denarja. Kdor je denarnico izgubil, naj se oglasi pri g. Kastelicu na Vodikovem trgu.

Izpred sodi ča.

Neumestna šala. Janeza Kristanca v Cerkljah je nekdo nafarijal, da je krojač France Škofic natepel njegovo hčerko. Ker se ga je Kristanec preveč nalezal, šel je v Basajevo hišo razgrajati. Ko je videl, da Basaj prihaja domov, priletel je s sekuro v roki, grozeč, da bo hudiča videl. Vsled preteče nevarnosti je zbežal Basaj v svojo hišo in duri zaklenil. Obdolženec je pa še dvakrat s sekuro po vratih udaril in kričal. Obdolženec, ki je trezen zelo prijeten in bil v vednem prijateljstvu z Basajevo rodbino, je bil obsojen na en mesec težke ječe.

Skozi okno streljal. Franc Peternel, drvar v Mojstrani, je po pričevanju Terezije Hartman večkrat streljal z revolverjem ponoči iz hiše skozi okno. Peternel se zagovarja, da je hotel le fante ostrašiti, ker mu ne dajo ponoči miru. A ta zagovor ni držal, kajti takrat mu ni nihče nagajal, sploh pa tudi ni imel orožnega lista. Obsojen je bil na 14 dni zapora.

Razne stvari.

Abesinski kralj Menelik ne bo umrl. Zadel ga je sicer kap, a njegova močna narava je tudi to pot premagala nevarnost.

Ljubeznivi občinski svetniki. Iz Rima se poroča: V Valelongi pri Cosenci so se sprli pri seji občinski svetniki. Bili so tako divji, da so se pretepali s stoli, bodli z noži ter streljali z revolverji. Župan je ustrelil nekega občinskega svetnika. Šele policiji, ki je udrila v sejne prostore, se je posrečilo končati krvavi pretep.

Največji lenuh na svetu. Skoro neverjetno se nam zdi, da bi zdrav človek zamogel prebiti 32 let v postelji, in vendar se je to dogodilo, kakor poročajo listi z Irskega. V vasi Sargan je živela rodbina Tomson, oče, mati in trije sinovi. Leta 1877 je umrl stari Tomson. Vdova je bila skoro brez sredstev, zato je poslala starejšega sinova po svetu sreče iskat, najmlajšega 11letnega je pa obdržala doma, a ga je le težko preživela. Deček je bil zdrav, a ne posebno krepko razvit; bil je tako len, da je najraje ležal. Ker mati ni toliko zaslužila, da bi mu mogla kupiti obleko, prišlo ji je na misel, dečka pustiti v postelji ter ga proglasiti med sosedi za bolnika. Deček je bil zadovoljen s predlogom svoje matere ter od leta 1877 ni zapustil postelje. Mati mu je stregla, kolikor so ji to dopuščali skromni dohodki, a pred kratkim je zbolela in prenešla so jo morda v bolnišnico. »Neozdravljivi bolnik« je bil torej naenkrat brez pomoči. Prišli so sosede, da ga spravijo v ubožno hišo. Našed ga tavajočega po sobi, iščočega staro obleko, katero je bil odložil kot 11leten deček leta 1877. Peljali so ga v ubožno hišo. Tam ga je preiskal zdravnik ter izjavil, da je popolnoma zdrav, a da mu je lenoba postala življenjska potreba. Ko je mati ozdravela, so ji sina poslali domu, a občina ni hotela plačati zanj voza, moral

je peš prišel. Dva moža sta ga podpirala pri tem, napravil je samo po en korak na minuto. Doma živi zopet ravno tako kot prej.

Pokončevanje psov v Carigradu. Vsled ukrepa mestne uprave v Carigradu so začeli v evropskem delu mesta, Perli, pokončevati številne pse, ki jih je v Carigradu velikanske množine in ki nimajo nobenega gospodarja. Tudi v ostalih okrajih mesta bodo začeli pokončevati pse.

Hrvaške usmiljene sestre v Macedoniji. Hrvaške usmiljene sestre sv. Vincenca Pavlanskega so ustanovile v Odrini v Macedoniji osrednjo šolo z imenom »Učilišče zagrebških usmiljenih sester« ter so obenem na bolgarsko naučno ministrstvo vložile prošnjo za pravico javnosti.

Atentati na Napoleona I. Življenje Napoleona I. je bilo večkrat v nevarnosti. Navadno se je to dogajalo na dan kake bitke ali boja, ki bi moral odločiti o usodi kakega naroda. Najznamenitejši atentat na Napoleona je bil oni po bitki pri Wagramu. Dne 15. julija 1809 je zapovedal Napoleon, da se napade avstrijska vas Wagram. Vojska je izvršila napad, ki pa je bil od Avstrijcev odbit. Drugi dan je Napoleon ponovil napad na Wagram, kateremu so se morali umakniti Avstrijci, ki so se devet ur hrabro in neprestano borili. Na avstrijski strani je padlo mrtvih in ranjenih 24.000 ljudi, a na francoski 7000 mrtvih in 11.000 ranjenih. Vsled te bitke je zavladalo v Avstriji splošno ogorčenje proti Napoleonu. Naposled se je Avstrija odločila za mir, češ, da je to edino sredstvo, s katerim se more rešiti. Napoleon je privolil v pogajanja ter zahteval, da se mu odstopijo gotove dežele in plača 100 milijonov. Mržnja proti Napoleonu je vsled tega še bolj narasla in se združila v eno samo misel: Smrt tiranu! Res je kmalu prišla prilika za atentat na Napoleona, ko je prišel 12. oktobra v Schönbrunn zaradi pogajanj. Ko je vladar mirno šel mimo vojakov, so opazili človeka, ki se je večkrat skušal približati Napoleonu. Ko je hotel prodreti skozi vrste vojakov, ga je general Rapp opazil, da skuša skrivati nož. Napadalec so prišli in odvedli v trdnjavo. Sam Napoleon ga je izpraševal o vzrokih napada. Neustrašeni mladenič mu ni hotel odgovarjati, temveč je samo rekel, da ni hotel izvršiti napada iz osebnega sovraštva, nego vsled sovraštva cele Avstrije ter da bo drugi dan isto storil, če ga izpuste. Napoleon ga je pustil ustreliti ter prekinil mirovna pogajanja.

Naše vžigalice!

Skrbite, da pridejo v vsako hišo naše vžigalice! — Vsak trgovec, pri katerem kupujete, jih mora imeti, vsaka gostilna, v katero zahajate, vsaka naša gospodinja! — Dolžnost vsakega našega somišljenika je, da zažiga tobak in smodke le z vžigalicami »Za obmejne Slovence«, ki se dobé pri »Gospodarski zvezi« v Ljubljani!

SRBSKO - HRVAŠKA KOALICIJA IN DR. FRIEDJUNG.

Poroča se, da se bo vršil proces srbsko - hrvaške koalicije proti dr. Friedjungu in »Reichspošti« 9. decembra. Razprava bo trajala kakih 14 dni.

Telefonska in brzojavna poročila.

NADOMESTNE VOLITVE V GORIŠKI DEŽELNI ZBOR.

Gorica, 8. novembra. Nadomestna volitev za mesto umrlega poslanca Jeriča se bo vršila še tekoči mesec.

»SLOVANSKA JEDNOTA«.

Dunaj, 9. novembra. Seja parlamentarne komisije »Slovanske Jednote«, ki bi se imela vršiti v četrtek, je preložena na petek ob 10. uri dopoldne.

PRED VAŽNIMI ODLOČITVAMI.

Dunaj, 9. novembra. Jutri se zbere poljski klub k važnim posvetovanjem. Ta seja bo za položaj odločilnega pomena. Poljski klub se bo odločil, ako še nadalje podpira Bienenrtha in ostane v zvezi z Nemci ali ne. V petek se snide parlamentarna komisija »Slovanske Jednote« in mogoče je, da bo načelnik poljskega kluba tem povodom zopet prišel v dotiko s »Slovansko Jednoto«. »Slovanska Jednota« neomajno vstraja na svojem stališču, da se mora sedanji kabinet odstraniti.

SEJA GOSPOSKE ZBORNICE.

Dunaj, 9. novembra. Seja gosposke zbornice bo 17. t. m.

POSVETOVANJE RADI REŠITVE OGRSKE KRIZE PRI CESARJU.

Dunaj, 9. novembra. Cesar je danes v zadevi rešitve ogrske krize sprejel zunanega ministra Aerenthala, Bienenrtha in trg. ministra dr. Weiskirchnerja. Pred temi avdiencami je Weckerle, ki je danes še ostal na Dunaju nad eno uro konferiral z Aerenthalom, nakar je Weckerle imel dolgo konferenco z Bienenrthom. Opoldne

je dobil Weckerle, ki je bil že včeraj pri cesarju poziv, naj pride k cesarju ter je cesar Weckerla vnovič sprejel ob pol 2. uri popoldne. Po tej avdienci je Weckerle imel pogovor s skupnim finančnim ministrom Burianom ter se je ob peti uri popoldne odpeljal v Budimpešto.

Budimpešta, 9. novembra. V današnji Weckerlovi avdienci pri cesarju in pri njegovih posvetovanjih z Bienenrthom in Aehrenthalom je bil govor o Weckerlovem načrtu, kako rešiti ogrsko krizo. Govor je bil 1. o popolnem sporazumljenju z avstrijsko vlado, o vseh vprašanjih, ki se tičejo Avstrije, 2. o garancijah, da Košut s polovico neodvisne stranke podpira novo ogrsko vlado, ki naj bi bila sestavljena iz vseh dela hotečih parlamentarnih strank proti Justhovi skupini, 3. o vojaških koncesijah, katere naj bi dal vladar Mažarom. O vsem tem se je Weckerle posvetoval tudi z Bienenrthom.

VELIKA NESREČA Z AVTOMOBILOM.

Draždane, 9. novembra. Včeraj se je v bližini mesta dogodila na nekem železniškem prehodu nesreča, ki je povzročila mnogo razburjenja. Avtomobil nekega Otona Lindnerja iz Hartmannsdorfa je vozil proti železniški progi, na kateri je v istem trenutku drvil brzovlak. Železniška ograja je bila zaprta. Ker je avtomobilu odpovedala zavora v zadnjem trenutku, se je zaletel z vso močjo v ograjo, ki jo je razbil. Pri tem so ljudje iz avtomobila izleteli ven in obležali težko ranjeni na tleh. Avtomobil je vrglo na stran in se je razbil. V istem trenutku je vozil brzovlak mimo mesta nesreče.

SOCIALNI DEMOKRATJE ZA SVOJE VODITELJE.

Bukarest, 9. novembra. V nedeljo se je vršilo tu veliko protestno zborovanje zaradi izгона voditelja socialistov dr. Rakovskega. Shoda se je udeležilo nad 10 tisoč ljudi. Po govori glavnega urednika »Adeverula« Konstantina Mille in socialno demokratičnega poslanca Nikolaja Fleva se je soglasno sprejela resolucija, v kateri izjavlja rumunsko delavstvo, da ne bo prej počivalo, dokler ne doseže, da se popolnoma prekliče nepostavni izgon dr. Rakovskega.

PROTI DVOBOJEM.

Berolin, 9. novembra. Nemški cesar je izdal odlok, ki dvoboje v armadi zelo omejuje.

DREADNOUGHT ZA TURŠKO.

Carigrad, 9. novembra. Porta je sklenila, da kupi dreadnought, ki je bil zgrajen na Angleškem za Brazilijo. Dva turška častnika, ki se mudita v Genovi, bosta odpotovala na Angleško, da si bojno ladjo ogledata.

VSE MOŠTVO TOPNIČARKE UMORJENO.

New York, 9. novembra. Parnik »Parisina«, ki je priplul iz angleškega Hondurasa, je prinesel vest, da je pomorjeno vse moštvo honduraške topničarke »Katumbila«. Topničarka je namreč zaplenila neko ladjo, ki je hotela utihotapiti celo zalogo ruma. Del tega ruma se je prepustil mornarjem v nagrado. Moštvo se je papilo, tihotapci so pijane mornarje napadli, umorili in vrgli čez krov. Topničarko so pa potopili. Posadka je šela 18 mož. Morilci so ušli.

GRŠKO PREBIVALSTVO SIMPATIZUJE Z UPORNIKI.

Atene, 9. novembra. Vsi listi se strinjajo v tem, da prebivalstvo javno simpatizuje z upniki.

ČENSTOHOVSKI CERKVENI ROPARJI UJETI.

Varšava, 9. novembra. Oblastim se je posrečilo prijeti štiri vlomilce, ki so v preteklem mesecu vlomili v svetovnoznano božjepotno cerkev v Čenstohovem in uropali dragocenosti za več milijonov rubljev. Glava te tolpe je neki Vincenc Brodrki, ki je storil že v inozemstvu mnogo vlovov. Brodrki je imel ljubavno razmerje z vdovo vlomilca Ostrovica, ki mu je pri vlovu tudi pomagala in so jo sedaj ravnotako zaprli. Član te družbe je bil tudi bivši lastnik neke izseljeniške pisarne v Varšavi, Abraham Swiece, in večkratni vlomilec Ivan Badynski. Ostrovičeva je med preiskavo priznala, da je pomagala pri vlovu v čenstohovsko cerkev, povedala pa ni, kje so iz cerkve ukradeni zakladi skriti.

Posteljno vlogo

odstrani **zajamčeno** takoj! Slovita priznanja in pohvale. Zdravniško priporočeno. Starost in spol se morata naznaiti. Knjižico pošlje zastoj: **Zavod „Sanitas“** Velburg P 347 Bavarsko. 2843 1

Za prezidavo »Ljudske doma« »Staro strelisce« se sprejme takoj več

težakov

Oglašajo naj se pri polirju na stavbi v 3133 Streliški ulici. 2-1

Kandidati za obrtno sodišče.

DELAVCI!

V nedeljo, dne 14. novembra t. l. so volitve v obrtno sodišče. Vsi delavci naj se prav gotovo udeležijo teh volitev ter naj na glasovnice zapišejo razločno in natančno imena in stanovanje sledečih gg. kandidatov delavcev:

I. Skupina velikih obratov.

Prisedniki:

1. Karn Josip, usnjar, Ljubljana, Martinova cesta 5.
2. Premk Valentin, strojnik, Martinova cesta 3, Ljubljana.
3. Žnidaršič Anton, ključavničar, Prečna ulica 8, Ljubljana.
4. Zabukovec Vinko, delavec v predilnici, Komenskega ulica 16.
5. Vrtačnik Franc, blagajnik, Ljubljana, Vič št. 48.
6. Bizjak Peter, mizar, Ljubljana, Turjaški trg 8.
7. Novinec Franc, papirniški delavec, Preska.
8. Čemažar Franc, papirniški delavec, Vevče.

Namestniki:

1. Novšak Ivan, livar, Ljubljana, Florijanska ulica 27.
2. Križaj Martin, jermenar, Moste 74.
3. Melja Jakob, papirniški delavec, Vevče.
4. Pečan Jožef, usnjar pri Pollaku, Ljubljana, Sv. Petra cesta 72.

Vzključno sodišče:

1. Jeriha Anton, papirniški delavec, Vevče.
 2. Medica Ivan, knjigovodja, Ljubljana, Levstikova ulica 15.
- Delavci! Vsi na volišče in volite enoglasno zgoraj imenovane kandidate!

Pripravljalni odbor za volitve v obrtno sodišče.

OBRTNIKI!

V torek, dne 16. novembra t. l. so volitve v obrtno sodišče. Vsi obrtniki naj se prav gotovo udeležijo teh volitev ter naj na glasovnice zapišejo razločno in natančno imena in stanovanje sledečih gg. kandidatov obrtnikov:

Prisedniki:

1. Pust Franc, tesar, Ljubljana.
2. Weibl Josip, ključavničar, Ljubljana.
3. Rojina Anton, mizar, Ljubljana.
4. Eberl Hugo, pleskar, Ljubljana.
5. Ogrin Ivan, zidar, Ljubljana.
6. Rojina Jožef, krojač, Ljubljana.
7. Rozman Ivan, čevljar, Ljubljana.
8. Dimnik Jakob, mesar, D. M. Polje.
9. Tršan Alojzij, žagar, Tacen 44.
10. Bergant Ivan, načelnik mizarske zadruge v Št. Vidu pri Ljubljani.

Namestniki:

1. Večaj Alojzij, pekar, Ljubljana.
2. Kočar Ivan, mesar, Ljubljana.
3. Jerin Luka, čevljar, Ljubljana.
4. Vrhovec Franc, kovač, Ljubljana.
5. Štrumbelj Ivan, gostilničar, Ig.
6. Medved Valentin, sodar in načelnik sodarske zadruge, Tacen.

Vzključno sodišče:

1. Belec Anton, klepar, Št. Vid nad Ljubljano.
 2. Kregar Ivan, pasar, Ljubljana.
- Obrtniki! Vsi na volišče in volite enoglasno zgoraj imenovane kandidate!

Pripravljalni odbor za volitve v obrtno sodišče.

POMOČNIKI!

V nedeljo, dne 14. novembra t. l. so volitve v obrtno sodišče. Vsi pomočniki naj se prav gotovo udeležijo teh volitev ter naj na glasovnice zapišejo razločno in natančno imena in stanovanje sledečih gg. kandidatov pomočnikov:

II. Skupina malih obratov:

Prisedniki:

1. Pobeško Ivan, čevljar, Francovo nabrežje 1, Ljubljana.
2. Urbar Jernej, pek, posestnik, Selo-Moste.
3. Jereb Valentin, kamnosek, Veliki štrdon 7, Ljubljana.
4. Štrus Ivan, krojač, Komenskega ulica 12, Ljubljana.
5. Lotrič Andrej, ključavničar, Hranilnična ulica 8, Ljubljana.

6. Borštnar Franc, mizar, Hranilnična ulica 16, Ljubljana.
7. Uraščič Ferdinand, podobar, Sv. Petra cesta 23, Ljubljana.
8. Šusteršič Franc, tesar pri g. Pustu v Ljubljani.
9. Ravnikar Ivan, pekar, Selo 19.
10. Kremžar Ivan, klepar, Št. Vid nad Ljubljano.

Namestniki:

1. Rojšek Jožef, tesar pri A. Mačkai, Slap (D. M. Polje).
2. Pančur Anton, krojač, Florijanske ulice 22, Ljubljana.
3. Menard Franc, mizar, Poljane pri Št. Vidu.
4. Lampič Jožef, ključavničar, Spodnja Šiška 12.
5. Čedilnik Franc, tesar pri Lehnerju, Tacen.
6. Kavčič Andrej, pasar pri Kregarju, Cerkvene ulice 21, Ljubljana.

Vzključno sodišče:

1. Rupnik Franc, mizar, Židovska ulica 5/III., Ljubljana.
 2. Ramovš Ivan, tesar, Stožice 51.
- Pomočniki! Vsi na volišče in volite enoglasno zgoraj imenovane kandidate!

Pripravljalni odbor za volitve v obrtno sodišče.

Zahvala. 1-1

Za brezštevne izraze sožalja, ki smo jih sprejeli ob nenadni smrti našega iskreno ljubljenega soproga, oziroma brata in strica, gospoda

Tomaža Krivica

gostilničarja in sluga mestnega magistrata

bodi izrečena najsrčnejša zahvala vsem sorodnikom, prijateljem in znanjem za njih tolažilo in spremstvo na zadnjem potu. Posebno zahvalo izrekamo prečastiti duhovščini, g. županu Hribarju vsem gg. uradnikom in vsem gg. slugam mestnega magistrata, dalje slav. katol. društvu za delavke, kakor tudi vsem darovalcem prekrasnih vencev ter sploh vsem, ki so se udeležili pogrebne sprejeme ali na drug način blagemu pokojniku izkazali poslednjo čast.

Ljubljana, 9. novembra 1909.

Roza Krivic, soproga. — Ivan Krivic, trgovec, brat. — Marija in Ana, sestre.

Zahvala. 1-1

Za mnoge dokaze iskrenega sočutja povodom boleznin in smrti naše iskreno ljubljenega matere, kakor tudi za krasne darovane vence in številno spremstvo pri pogrebu izrekamo vsem svojo najsrčnejšo, najodkriteljšo zahvalo.

Rodbina Cimolini in Kranjc.

Brady-jeve želodčne kapljice

s podobo

Marijacejske Matere Božje

kot varstveno znamko, zato zvane Marijacejske želodčne kapljice, so najboljše, skozi 30 let preizkušeno sredstvo proti motenju v prebavi vseh vrst, gorečici, zaprtju, glavobolu in težkočam v želodcu, tvoritvi želodčne kisline itd.

Dobi se v lekarnah za ceno K — 80 in K 1.40. Razpošilja na deželo lekarnar C. Brady Dunaj I., Fleischl-12-1 mark. št. 2.462. 3118 6 steklenic za K 5.—, 3 dvojne steklenice za K 4.50 franko. Pazite na varstveno znamko s podobo Marijacejske Matere Božje, radeč ovitek in podpis

Mesečno sobo

z vso opremo, eno veliko sobo ali pa dve manjši, išče se postrežbo ali pa brez nje za 1. ali 15. december samski gospod. Ponudbe pod P. R. na upravo lista. 3130 2-1

IŠČE SE GOSPOD

vešč slovenske in nemške korespondence, zmožen strojepisa in nemške stenografije za takojšnji nastop. Plača po dogovoru. Event. se sprejme tudi gospodična. Pism. ponudbe pod šifro „Zavod“ na upravl. „Slov.“ 3096 3-1

Kupijo se:

že rabljeni a dobro ohranjeni mizarski stroji, ene zimske enovprežne

sani in konj

najmanj 15 pesti visok, ne pod 5 let star, zanesljiv za vožnjo in tek.

Ponudbe in popis z označeno ceno na 3040 upravnistvo „Slovenca“. 4-1

Čevljarskega pomočnika

sprejme takoj v stalno delo Andrej Klavara, Bovec, Primorsko. 3125 3-1

Zlate svetinje: Berlin, Pariz, Rim itd.

Pozor!

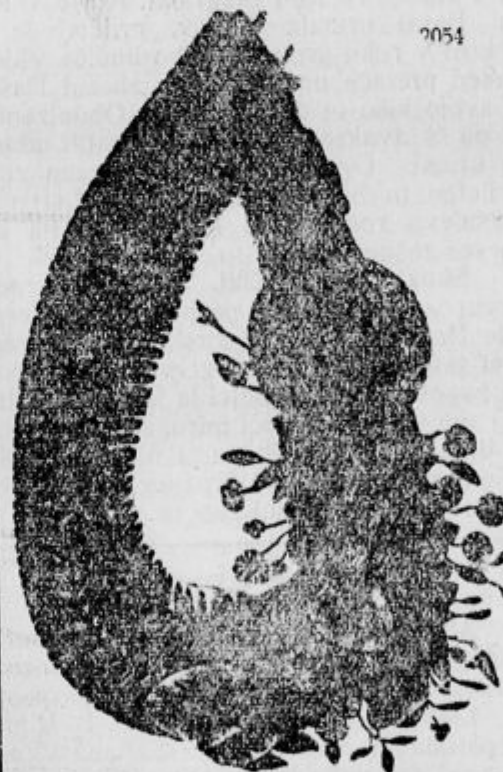
Prodaja

Pozor!

najnovije obleke jesenske in zimske, za gospode, dame, dečke in deklice po najnižji ceni edino

2629 1

konfekcijska trgovina A. LUKIČ, Pred šolijo 10.

Slovinci, pozor! pri nakupovanju vencev.

Fr. Iglič

Ljubljana, Mestni trg 11

priporoča največjo zalogo krasnih

nagrobni vencev in trakov z napisi.

Zunanja naročila se izvršujejo hitro in točno.

- Cene brez konkurence! -

Pozor kolesarji!

Edino zastopstvo za Kranjsko za prava Puch-kolesa:

„Specijal“ Puch-kolesa K 150.—

„Curier“ kolesa „115.—

Najboljše pneumatike Reithoffer-jeve. — Najnovejši

šivalni stroji od K 66.— naprej. (1)

Za prekupevalce ista cena, kakor v tovarnil

Ker prodajam brez potnikov, valed tega vae blago veliko ceneje.

Ceniki zastoj in poštnine prosto.

Z odličnim spoštovanjem

FR. ČUDEN

urar in trgovec v Ljubljani.

Podružnice Spljet, Celovec

- in Trst -
- Delniška glavica -
- K 3.000.000. -

Ljubljanska kreditna banka v Ljubljani Stritar 777 ulice 2

priporoča promese na ogradske premijske srečke, polovice po 7 K, cele po 12 K, zrebanje 15. novembra, glavni dobiček K 200.030,

sprejema vloge na knjižice in na tekoči račun, ter je obrestuje po čistih 1/2%

Podružnice Spljet, Celovec

- in Trst -
- Rezervni fond -
- K 300.000. -